

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 14407
Tarih : 13.10.2025

35178

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Ulaştırma Ve Altyapı Bakanı Abdulkadir URALĞOLU tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

AKP iktidarı döneminde yürütülen büyük ölçekli kamu yatırımları, çoğu zaman yöre halkının yaşam alanlarını, tarım ve hayvancılığa elverişli toprakları, su kaynaklarını ve ekolojik dengeyi doğrudan tehdit etmektedir. Baraj, otoyol, hızlı tren, santral, maden ve organize sanayi yatırımlarında, şirketlerin mevzuatın öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeden faaliyet başlattığı, yerel halkın itirazlarının ise kolluk kuvvetlerinin müdahalesiyle bastırıldığı çok sayıda örnek yaşanmıştır.

Bunun güncel örneklerinden biri de Ankara-Kırıkkale-Çorum-Samsun Hızlı Tren Hattı'nın Kırıkkale-Çorum etabı için Çorum Sungurlu ilçesi Karakaya, Küçükkeşlik ve Narlık köylerinde açılmak istenen taş ocağıdır.

Öte yandan Çorum Valiliğinin yetki sınırlarını aşarak ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) olumlu kararı verdiği biliniyor. Bu kararı verme yetkisi sadece Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aittir. Dolayısıyla bu kararın da geçersiz sayılması gerekmektedir.

Köylülerin aktardığına göre; ihaleyi alan şirket yılda 3,5 milyon ton taş çıkaracağını, ancak bunun yalnızca 390 bin tonunu kullanacağını beyan ederek, ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) yükümlülüğünden kaçmak istemektedir. Zira 2023 yılında yapılan düzenlemeyle, yılda 400 bin tonun altında üretim yapılacağı beyan edilen projeler için "ÇED gerekli değildir" kararı verilebilmektedir. Bu durum, şirketlerin mevzuatı yanıltıcı beyanlarla aşmasına yol açmakta, kamu yatırımlarının denetimsiz biçimde doğayı ve köy yaşamını tahrip etmesine zemin hazırlamaktadır.

Söz konusu taş ocağının Alacahöyük gibi önemli arkeolojik miras alanına yalnızca 5 km uzaklıkta olması da kültürel varlıkların korunması açısından ciddi endişeler yaratmaktadır. Ayrıca yapılacak patlatmaların köylerin can ve mal güvenliğini tehlikeye atacağı, tarım ve hayvancılığı bitireceği, bahçeleri yok edeceği köylüler tarafından ifade edilmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. Karakaya, Küçükkeşlik ve Narlık köylerinde açılması planlanan taş ocağı için şirketin beyan ettiği üretim kapasitesinin ÇED muafiyet sınırının altında gösterilerek denetimden kaçılmak istendiği iddiası doğru mudur?
2. Bakanlığınız, şirketlerin ÇED sürecini bertaraf etmeye yönelik bu tür manipülatif beyanlarına karşı hangi tedbirleri almaktadır?
3. Çorum Valiliği'nin söz konusu taş ocağına onay vermesi, yetki ve usul açısından mevzuata uygun mudur? Bakanlığınız bu konuda inceleme başlatmış mıdır?
4. Alacahöyük gibi kültürel miras alanına yalnızca 5 km mesafede planlanan bu taş ocağı hakkında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın görüşü alınmış mıdır?
5. Taş ocağında yapılacak patlatmaların köylerin can ve mal güvenliği üzerindeki etkileri hakkında herhangi bir risk analizi yapılmış mıdır?
6. Ocaktan çıkarılacak milyonlarca ton taşın Sungurlu karayolu üzerinden taşınmasıyla oluşacak trafik yükü ve çevresel tahribat konusunda bir etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?
7. Kamu yatırımlarının, yöre halkının yaşamını ve ekolojik dengeyi yok etmeden planlanması için Bakanlığınızın ilke ve politikaları nelerdir?
8. Çorum Valiliği'nin bu kararı vermesi hangi yetki kapsamında gerçekleşmiştir?
9. Valilik işleyişlerinin kendi yetkisi dışında Bakanlıkların alanlarına girerek karar vermesi hangi yürütücü maddeye dayanmaktadır?
10. Valilikler başka dosyalarda benzeri kararlar vermiş midir?
11. Çorum valiliğinin bu kararı karşısında bakanlığınız herhangi bir adım atacak mıdır? Atacaksa bu adımlar nelerdir?